MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-26 ta' Marzu, 2009

Rikors Numru. 1027/2006

Adelaide Ellul (ID 725836 M)
Edmea (ID 784838 M) mart Michael Calleja, Michael Calleja (ID 843937 M).

vs

Direttur Generali tal-Qorti, L-Avukat Dottor Joseph Zammit McKeon, l-Avukat Anthony Ellul, il-P.L. Edgar Montanaro, P.L. Marie Claire Bartolo, Alexandra *sive* Sandra Falzon Scerri, Emeric Ellul u Charles *sive* Carmelo Ellul.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ir-rikors ta' Adelaide Ellul et datat 13 ta' Novembru 2006 a fol. 1 tal-process fejn ir-rikorrenti esponew:-

Illi fit-30 ta' Gunju 2006 il-Prim Awla tal-Qorti Civili tat sentenza fil-kawza **"Emanuel Ellul vs John Ellul et"** Citaz. Nru. 921/91 GCD li kienet laqghet it-talba attrici ghal-likwidazzjoni tal-legittima dovuta lill-istess Emanuel Ellul ossija Alexandra *sive* Sandra Falzon Scerri *stante* l-mewt ta' missierha fis-somma ta' Lm8,814 (€20,531.10). L-ispejjez tal-kawza, kemm dawk tal-attur kif ukoll dawk tal-konvenuti Emeric u Charles kellhom ihallsuhom il-konvenuti Adelaide u Edmea Calleja, ahwa Ellul.

Illi l-intimat Direttur Generali tal-Qorti ntaxxa d-drittijiet sija tar-Registru kif ukoll tal-avukati mhux fuq it-talba principali ossija l-likwidazzjoni tal-legittima imma wkoll fuq il-likwidazzjoni tal-wirt tal-missier.

Illi huwa evidenti li biex wiehed jasal ghal-likwidazzjoni tal-legittimami l-wirt tal-misier, wiehed kellu jara l-wirt kollu tal-missier imma t-tassazzjoni tal-kawza skont il-ligi ghandha issir fuq it-talba principali ossia t-talba ghall-hlas tal-legittima u mhux fuq il-wirt tal-missier.

Illi apparti dan il-fattur huwa stabbilit fil-gurisprudenza nostrana illi fil-kawza fejn il-Qorti tkun mitluba li tillikwida legittima u/jew danni, it-tassazzjoni tad-drittijiet issir fuq l-ammont li l-estess Qorti llikwidat fis-sentenza finali, l-ammont li fis-sentenza nsibuh definit bhala ottenuto.

Illi r-rikorrenti saru jafu b'din it-tassazzjoni meta rcevew ittra minghand l-avukat Dottor Zammit Mckeon tal-14 ta' Ottubru 2006 li qed tigi hawn ezebita u mmarkata dokument "AE 1" fejn il-mittenti kien talab lir-rikorrenti l-hlas ta' Lm2,495.99 (€5,814.09) u annetta taxxa mal-istess ittra li qed tigi hawn immarkata bhala dokument "AE 2".

Illi ghalhekk l-istess rikorrenti talbu lill-intimati jghidu ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex:-

1. Tiddikjara nulla u inattendibbli t-tassazzjoni tad-drittjiet maghmula mill-intimat Direttur Generali tal-Qorti fil-kawza Citaz. Nru. 921/91GCD fl-ismijiet **"Emanuel Ellul vs John Ellul et"** in kwantu tali tassazzjoni saret fuq bazi

ta’ valur mhux tat-talba principali ossia l-likwidazzjoni tal-legittima dovuta lill-eredi tal-mejjet Emanuel Ellul imma fuq il-wirt tal-mejjet Carmelo Ellul;

2. Tordna lill-istess intimat Direttur Generali tal-Qorti jerga’ jintaxxa d-drittijiet fil-kawza precitata, sija dawk tar-registru kif ukoll ta’ dawk li huma dovuti lill-konsulenti legali u lill-prokuratur legali;

3. Tiddikjara irritwali u inattendibbli t-taxxa rilaxxata mill-istess intimat Direttur Generali tal-Qorti fit-2 ta’ Ottubru 2006 in kwantu tinkorpora drittijiet li mhumiex korretti kif ukoll kull taxxa simili li setghet similment tigi rilaxxata.

Bl-ispejjez.

Rat il-lista tax-xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 2 sa 5 tal-process.

Rat li dan ir-rikors kien appuntat ghas-smigh ghas-seduta tad-29 ta’ Novembru 2006.

Rat ir-risposta tad-Direttur Generali tal-Qorti datata 27 ta’ Novembru 2006 a fol. 10 tal-process fejn ecceppixxa:-

(1) Illi d-Direttur Generali tal-Qorti ma huwiex il-persuna responsabbli ghall-intaxxar tat-Taxxi wara li kawza tkun definittiva illi tali responsabbilta` taqa’ f’idejn id-Direttur, Qrati Civili u Tribunali, illi *ai termini* tal-**Avviz Legali Nru 139 tal-2004** huwa l-persuna li hija nkarigata sabiex twettaq id-dmirijiet ta’ Registratur tal-Qrati Civili u Tribunali, bhala rizultat ta’ liema fatt, l-esponent ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju.

(2) Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-perijodu stabbilit mill-**artikolu 64 (1) tal-Kap 12** sabiex wiehed jattakka taxxa skada, bhala rizultat ta’ liema fatt, tali kaz huwa preskritt.

(3) Illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-taxxa kif mahduma hija korretta *stante* illi hija intaxxata skont kif trid il-Ligi;

Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat ir-risposta mahlufa tal-konvenuti Charles *sive* Carmelo Ellul u l-Avukat Dottor Joseph Zammit Mckeon datata 27 ta' Novembru 2006 a fol. 11 tal-process fejn ecceppixxa li: -

1. It-tassazzjoni tad-drittijiet tal-kawza fl-ismijiet **"Emanuel Ellul vs John Ellul et"** (Citaz. Nru. 921/1991/GCD) saret mill-intimat Direttur Generali tal-Qorti <u>wahdu</u> fl-ambitu tad-drittijiet u obbligi tieghu skont il-ligi. L-ittra Dok "AE 1" intbaghtet abbazi tat-taxxa Dok "AE 2". L-esponenti mhumiex involuti fil-mod kif tinhadem din it-tassazzjoni.

2. Fir-rigward tat-talbiet taghhom, jinkombi lir-rikorrenti l-oneru tal-prova ta' dak li qed jallegaw.

3. Fi kwalunkwe kaz, tkun xi tkun id-decizjoni ta' din il-Qorti, l-esponenti m'ghandhomx ibatu spejjes.

4. Salvi eccezzjonijiet ohra premessi mil-ligi.

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenuti Charles *sive* Carmelo Ellul u l-Avukat Dottor Joseph Zammit Mckeon a fol. 12 tal-process.

Rat in-nota attrici li biha esebiet kopja tas-sentenza **"Emanuel Ellul vs John Ellul et"** (Citaz. Nru. 921/1991/GCD) moghtija fit-30 ta' Gunju 2006 (fol. 17).

Rat ir-risposta ta' Dr. Anthony Ellul datata 15 ta' Jannar 2007 a fol. 21 tal-process fejn espona:-

1. Illi fl-ewwel lok il-procedura kellha ssir kontra r-Registratur tal-Qorti u mhux id-Direttur Generali tal-Qorti (*vide* **artikolu 64 tal-Kap 12**).

2. L-esponent ma kienx qieghed jippatrocina lil Alexandra *sive* Sandra Falzon Scerri mill-bidu tal-proceduri. Ghalkemm hemm hadd iehor li ghandu nteress f'dawn il-proceduri (Onor Mhallef Tonio Mallia).

3. Illi fil-meritu r-raba' talba tac-citazzjoni kienet sabiex il-Qorti tillikwida l-assi ereditarji ta' Carmelo Ellul. Fil-fatt fil-parti dispozittiva tas-sentenza l-Qorti ddijarat: -

*"tillikwida l-wirt tal-istess Carmelo Ellul billi tghid **illi l-wirt jiswa' mija u hames elef, seba' mija u tmienja u sittin lira (Lm105,768)**, u tillikwida s-sehem tal-legittima li jmiss lill-attur fis-somma ta' tmint elef, tmien mija u erbatax-il lira (Lm8,814); tikkundanna lill-konvenuti Adelaide u Edmea mart Michael Calleja ahwa Ellul, ihallsu lill-werrieta tal-ahhar (billi dan miet waqt li kienet miexja l-kawza) is-somma ta' tmint elef, tmien mija u erbtax-il lira (Lm8,814)"*

Ir-Registratur ghandu jintaxxa t-talbiet kollha tac-citazzjoni, u l-likwidazzjoni tal-wirt ta' Carmelo Ellul kienet wahda mit-talbiet tac-citazzjoni (ir-raba' talba). Ir-raba' talba tac-citazzjoni kienet tikkonsisti f'dikjarazzjoni li fiha decizjoni ta' fatt li kellha x'taqsam ma valur determinat (Lm105,768 = €246,415.09) u ghalhekk it-taxxa kellha tigi kkalkolata *ad valorem* u mhux bhala xi punt ta' ligi.

4. Illi f'kull kaz l-esponenti qatt m'ghandu jbati spejjez ta' dawn il-proceduri in kwantu t-taxxa inharget mir-Registratur tal-Qorti.

Rat ir-risposta mahlufa tal-konvenut Emeric Ellul datata 14 ta' Mejju 2007 a fol. 31 tal-process fejn ecceppixxa li : -

1. It-tassazzjoni tad-drittijiet tal-kawza fl-ismijiet **"Emanuel Ellul vs John Ellul et"** (Citaz. Nru. 921/1991/GCD) saret mir-Registru tal-Qrati li mhux parti fil-kawza. Ir-Registratur tal-Qrati kien <u>wahdu</u> responsabbli ghall-hrug tat-taxxa fl-ambitu tad-drittijiet u obbligi tieghu skont il-ligi. L-ittra Dok. "AE 1" intbaghtet abbazi tat-taxxa Dok. "AE 2". L-esponent mhux involut fil-mod kif tinhadem it-taxxa.

2. Fir-rigward tat-talbiet taghhom, jinkombi lir-rikorrenti l-oneru tal-prova ta' dak li qed jallegaw.

3. Fi kwalunkwe kaz, tkun xi tkun id-decizjoni ta' din il-Qorti, l-esponent m'ghandux ibati spejjes.

4. Salvi eccezzjonijiet ohra permessi mil-ligi.

Rat in-nota tad-Direttur, Qrati Civili u Tribunali datata 25 ta' Ottubru 2007 li biha esebixxa l-affidavit tieghu tal-istess data (fol. 38 u 39) u l-kontro-ezami tieghu datat 9 ta' Jannar 2008.

Rat in-nota tar-Registratur, Qrati Civili u Tribunali datata 31 ta' Jannar 2008.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif hekk presjeduta fejn fis-seduta tad-29 ta' Ottubru 2008 l-istess kawza thalliet ghad-decizjoni ghas-26 ta' Marzu 2009.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tar-rikorrenti datata 17 ta' Dicembru 2008.

Rat ix-xhieda kollha hemm moghtija.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

<u>II. KONSIDERAZZJONIJIET.</u>

Illi din hija azzjoni ta' ritassa skont l-**artikolu 64 tal-Kap. 12** tal-Ligijiet ta' Malta. Ir-rikorrenti qeghdin jitolbu lil din il-Qorti tiddikjara nulla u inattendibbli t-taxxa ufficjali dwar id-drittijiet u l-ispejjez (Dok. "AE 2" a fol. 5) li nharget in segwitu ghas-sentenza fl-ismijiet **"Emanuel Ellul vs John Ellul et"** (P.A. (GCD) – 30 ta' Gunju 2006 - fol. 17).

Illi l-istess rikorrenti jikkontendu illi din it-taxxa hija zbaljata in kwantu din giet mahduma fuq valur illi ma jirrigwardax it-talba principali tal-kawza li skont huma hija l-

likwidazzjoni tal-legittima, izda nhadmet ukoll fuq il-valur tal-massa ereditarja tad-*decujus*.

Illi l-intimat Direttur Generali tal-Qrati jressaq l-eccezzjoni illi huwa ma huwiex il-legittimu kuntradittur ghaliex jikkontendi li huwa d-Direttur tal-Qrati Civili u Tribunali illi ghandu r-responsabilita` ghall-intaxxar tad-drittijiet u spejjez u dan skont **l-artikolu 3 (4) (a) tal-Avviz Legali Numru 139 ta’ l-2004.** Fuq l-istess binarju l-intimat Dr. Anthony Ellul (llum wkoll elevat ghall-Magistratura) jikkontendi li l-procedura kellha ssir kontra r-Registatur tal-Qorti.

Illi din il-Qorti tosserva li skont l-istess **artikolu 3 (2) tal-Avviz Legali 139 ta’ l-2004** huwa d-Direttur Generali tal-Qorti li huwa responsabbli ghat-tmexxija u l-amministrazzjoni tad-Divizjoni tal-Qrati tal-Gustizzja, inkluzi r-registri, arkivji u servizzi ohra, u l-Ufficjali Ezekuttivi tal-Qorti kollha ghandhom jiehdu l-istruzzjonijiet u jkunu responsabbli lejh; skont l-**artikolu 3 (4)** l-istess Direttur Generali huwa assistit fit-twettiq tal-funzjonijiet tieghu taht **is-subartikolu (3) tal-istess regolamenti** *inter alia* mid-Direttur, Qrati Civili, u Tribunali, li huwa indikat li ghandu jwettaq id-dmirijiet tar-Registratur tal-Qrati Civili u Tribunali, u bil-mod kif inhu mpost l-istess Avviz Legali, thoss li d-Direttur Generali huwa l-legittimu kontradittur ghaliex id-Direttur, Qrati Civili u Tribunali, li jagixxi bhala Registratur tal-Qorti, huwa ndikat ufficjal esekuttiv li jassisti lid-Direttur Generali tal-Qorti fl-ammistrazzjoni tal-Qorti. Ghalhekk din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

Illi minbarra dan, l-intimat indikat bhala d-Direttur Generali tal-Qorti ressaq eccezzjoni rigwardanti l-preskrizzjoni u jsejjes din l-eccezzjoni fuq l-allegazzjoni li l-perjodu ta’ xahar illi fih ir-rikorrenti setghu jattakkaw it-taxxa skada u dan *ai termini* ta’ l-**artikolu 64 (1) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta**.

Illi fil-fatt isostni li l-**artikolu 64** huwa car u ma jaghti l-ebda lok ghall-interpretazzjoni fis-sens li tali azzjoni ta’ ritassa ghandha tinbeda fi zmien xahar, li jibda jiddekorri mid-data illi fiha harget it-taxxa f’kaz ghal min ikun talab il-

hrug tat-taxxa u in kwantu ghad-debitur, ix-xahar jibda jiddekorri mid-data illi fiha jkun gie regolarment notifikat bit-taxxa b'att gudizzjarju.

Illi f'dan il-kaz ma huwiex kontestat illi r-rikorrenti fil-kaz in ezami huma d-debituri u dan peress li fis-sentenza citata l-istess rikorrenti Adelaide u Edmea Ellul gew ikkundannati jhallsu l-ammont ta' legittima li gie likwidwat a bazi ta' wahda mid-domandi tal-istess citazzjoni u l-istess rikorrenti Adelaide u Edmea Ellul, hemm indikati bhala konvenuti, gew ukoll ikkundannati sabiex ihallsu l-ispejjez tal-kawza. Ma jirrizultax illi r-rikorrenti odjerni qatt gew notifikati bit-taxxa gudizjarjament, izda gew mitluba jhallsu biss permezz ta' l-ittra legali tal-14 ta' Ottubru 2006 mibghuta mill-Avukat Dr. Joseph Zammit McKeon (Dok. "AE 1" a fol. 4) li gie elevat llum ghall-gudikatura. Illi ghalhekk it-terminu ta' xahar ma beda qatt jiddekorri u ghalhekk ma jistax jinghad illi dawn il-proceduri bdew tardivament jew huma b'xi mod preskritti. Ghalhekk, din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

Illi *inoltre* qieghed jigi eccepit mill-intimati avukati illi huma ma kellhom l-ebda involviment fl-intaxxar tal-kawza u ghalhekk ghandhom jigu lliberati mill-osservanza tal-gudizzju. F'dan is-sens, din il-Qorti tirreferi ghas-sentenza fl-ismijiet **"John Falzon noe vs Dr. Giuseppe Vella noe et"** (P.A. (W.H.) – 12 ta' Frar 1946) li trattat dan l-istess punt u din il-Qorti tabbraccja l-istess hsieb. Fis-sentenza hawn imsemmija, il-Qorti rriteniet:

"Illi t-tassazzjoni li ssir wara li tigi mghotija sentenza jigu determinati zewg rapporti patrimonjali; wiehed jirrigwarda r-relazzjoni tal-kollitiganti bejniethom, u t-titolu ta' l-ezekuzzjoni huwa s-sentenza stess; u l-iehor jirrigwarda r-relazzjoni bejn id-difensuri u l-klijenti u t-titolu ezekuttiv huwa t-taxxa (ara sentenza ta' din il-Qorti 29.3.1892 "Scicluna vs Axiak");

Illi ghalhekk ir-ritassa, meta tigi proposta istanza ghaliha, tirrigwarda dawk l-istess interessi; u kien fuq dan il-motiv, fost l-ohrajn, li gie deciz illi f'kawza ta' ritassa anki d-difensuri ghandhom ikunu parti fil-kawza (ara sentenza ta'

din il-Qorti similment presjeduta fil-kaz **“Libreri vs Staines nomine.”** - 29 ta’ Ottubru 1956). L-istess linja ta’ hsieb giet addottata fis-sentenza fl-ismijiet **“Albert Bezzina Wettinger vs Ir-Registratur tal-Qorti et”** (P.A. (JRM) – 5 ta’ Gunju 2003). Din il-Qorti ghalhekk qed tichad ukoll din l-eccezzjoni.

Illi fil-mertu, jinghad illi mis-sentenza nnifisha jirrizulta li hemm diversi talbiet maghmula mill-attur f’dik il-kawza (kopja legali taghha giet ezebita a fol. 17) li jinkludu talba *inter alia* talba sabiex tigi likwidata l-komunjoni ta’ l-akkwisti ta’ Carmelo u Adalgisa Ellul u l-assi ereditarji rispettivi taghhom. Mill-istess sentenza jirrizulta illi il-Qorti illikwidat l-wirt fis-somma ta’ LM105,768 u llikwidat is-sehem tal-legittima ta’ l-attur fis-somma ta’ LM8,814.

Illi harsa lejn l-istess citazzjoni attrici f’dik il-kawza juri li fil-fatt kien hemm diversi talbiet li kienu jikkonsistu (1) sabiex tigi likwidata l-kommunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn Carmelo u Adalgisa, nkluz li l-istess akkwisti jigu ddikjarati li jikkomprendu l-beni stabli u mobbli u effetti li jirrizultaw matul il-kawza; (2) li jigu l-istess maqsuma f’zewg porzjonijiet ugwali; (3) li jigu assenjati wahda lill-assi ereditarju ta’ Carmelo Ellul u l-ohra l-assi ereditarju ta’ Adalgisa Ellul; (4) li jigi likwidat l-assi ereditarju tal-mejjet Carmelo Ellul billi jigi ddikjarat li jikkonsisti f’dawk l-assi li jirrizultaw waqt it-trattazzjoni tal-kawza - prevja *occorrendo* dikjarazzjoni li t-trasferimenti li ghamel l-imsemmi Carmelo Ellul bil-kuntratti fl-atti tan-Nutar Dottor John Victor Bisazza tat-18 ta’ Lulju 1997, u tat-30 ta’ Jannar 1978, kienu *in toto* u *in parte* disposizzjoni b’titolu gratuwitu u kwindi nulli u bla ebda effett; (5) li tigi likwidata l-legittima spettanti lill-attur a tenur tal-ligi mill-wirt ta’ missieru Carmelo Ellul, *occorrendo* bl-opera ta’ periti nominandi; (6) m’ghandhomx il-konvenuti John, Adelaide u Edmea mart Michael Calleja, ahwa Ellul, jigu kkundannati jittrasferixxu lill-attur il-legittima spettanti lilu u hekk likwidat; (7) jigi mahtur Nutar biex jippubblika l-att relattiv ta’ trasferiment tal-legittima favur l-attur f’hin u lok li tistabilixxi l-Qorti u kuratur biex jipprezenta l-eventwali kontumaci fuq l-att.

Illi jirrizulta li sabiex wiehed jasal ghall-valutazzjoni tal-legittima l-ewwel ma trid issir hija l-likwidazzjoni u determinazzjoni tal-assi ereditarji tal-konjugi Carmelo Ellul u martu, u li wara l-istess assi jigu maqsuma f’dawk appartenenti rispettivament lil kull wiehed u wahda mill-istess konjugi, sabiex imbaghad fuq l-istess tinhadem il-legittima. Ghalhekk kien hemm dawk it-talbiet kollha fl-istess citazzjoni, talbiet li kienu kollha kontestati tant li jirrizulta li sabiex il-Qorti waslet ghall-istess likwidazzjoni tal-assi kellha tiehu diversi konsiderazzjonijiet fosthom jekk zewg kuntratti ta’ bejgh maghmula minn Carmelo Ellul lit-tlett uliedu John, Edmea u Adelaide datati 18 ta’ Lulju 1977 u 30 ta’ Jannar 1998, kellhomx jigu kkunsidrati bhala donazzjonijiet u ghalhekk jidhlu fil-massa ereditarja, relevanti allura sabiex tigi komputata l-istess legittima. Fil-fatt jirrizulta li bl-istess sentenza gie determinat li l-istess immobbli hemm indikati fl-istess kuntratti kellhom jigu nkluzi fil-komputazzjoni tal-istess valur tal-assi ta’ Carmelo Ellul u allura relevanti ghall-kumpatazzjoni tal-istess legittima. Mill-atti processwali nkluz r-relazzjoni tal-Perit Legali Dr. Mark Chetcuti jirrizulta li kien hemm diversi kontestazzjonijiet bejn il-partijiet dwar il-konsistenza tal-assi ereditarji ta’ Carmelo Ellul u Adalgisa Ellul u dan gie finalment stabbilit u likwidat fl-ammont ta’ Lm105,768, li mbaghad gew divizi f’zewg porzjonijiet ta’ Lm52,884 il-wiehed, appartenenti rispettivament wahda kull wiehed liz-zewg konjugi mejta Ellul, u fuq il-porzjoni ta’ Carmelo Ellul inhadmet il-legittima tal-attur f’dik il-kawza.

Illi f’dan il-kaz jidher li t-taxxa kontestata inhadmet *ad valorem* fuq il-valur tal-assi ereditarji ta’ Carmelo Ellul u Adalgisa Ellul, u in vista tat-talbiet tar-rikorrenti irid jigi determinat jekk tali taxxa kellhiex tinhadem *ad valorem* u jekk iva fuq liema valur trid tinhadem. Dwar l-ewwel kwezit ma’ hemm l-ebda dubju li t-taxxa kellha tinhadem *ad valorem* u dan peress li t-talbiet attrici ma humiex semplici dikjaratorji (**“Avukat Dr. Paulo Borg Grech et vs Avukat Dr. Edgar Buhagiar noe et”** (P.A. (V.R.S) – 22 ta’ Frar 1967).

Illi dwar il-valur li kellu jigi ntaxxat jirrizulta mill-atti tal-istess kawza, nkluzi t-talbiet kif proposti, li fil-verita’ kien

hemm divergenza serja bejn il-kontendenti dwar x'kienu l-assi ereditarji tal-konjugi Carmelo Ellul u Adalgisa Ellul u ghalhekk l-hekk imsejjah *quod disputantum* ma kinitx biss il-legittima izda wkoll likwidazzjoni tal-assi tal-istess Carmelo Ellul u Adalgisa Ellul, l-assenjazzjoni rispettiva ghall-wirt rispettiv, u fl-ahharnett id-determinazzjoni tal-legittima. Illi ghalhekk il-valur tal-kawza kien jirreferi ghall-valur tal-massa ereditarja u certament li dan huwa relevantissimu u determinati ghall-intaxxar tal-valur tal-istess.

Illi f'dan is-sens hija relevanti s-sentenza fl-ismijiet **"Salvino Ellul Bonnici vs Dr. Edgar Buhagiar et"** (A.C. – 7 ta' Ottubru 1960) fejn inghad li l-valur tal-kawza tant ghall-finijiet ta' kompetenza kemm ghall-finijiet ta' tassazzjoni, jitqies fuq id-domanda, u mhux fuq l-interess effettiv, jew interess pekunarju jew patrimonjali li l-attur jista' jkollu fl-ezitu tal-kawza, ghaliex hawn qed issir riferenza biss ghal dak li huwa l-interess guridiku, li huwa ben differenti mit-talbiet attwalment imposti. Dan huwa iktar relevanti f'dak li gie ritenut fil-kawza fl-ismijiet **"Albert Bezzina Wettinger vs r-Registratur tal-Qorti et"** (P.A. (JRM) – 5 ta' Gunju 2003) li kawza tigi intaxxata *ad valorem* meta jkollha x'taqsam ma' valur determinat jew determinabbli skont il-ligi <u>jew mill-process,</u> tant li inghad li *'fil-fehma tal-Qorti , dan ifisser li l-valorizzazzjoni tal-azzjoni tista' ssir mhux biss mill-att promotur, imma wkoll minn kull taghrif jew prova li tinsab fl-atti".* F'dan is-sens ukoll hija s-sentenza **"Carmelo Axiak vs Dr. Giuseppe Vella nomine et"** (Vol. XXXV.ii.361).

Illi applikati dawn il-principji ghall-kaz in ezami jirrizulta li dak kontestat bejn il-partijiet kien proprju fl-ewwel lok u fuq kollox dwar il-valur tal-assi ereditarji tal-konjugi Carmelo u Adalgisa Ellul, u ovvjament finalment ghall-legittima. Mela allura dak li kien il-*quod disputantum,* determinat anke mit-talbiet attrici, kien il-valur intier tal-istess assi (fol.38), u allura t-taxxa kif mahruga mir-Registratur tal-Qorti inhadmet korrettament fuq il-valur totali ta' l-istess assi, indikati wkoll u determinati fil-parti dispositiva tas-sentenza fl-ammont hemm indikat ta' Lm105,768. Ovvjament l-istess valur kellu jintuza kemm

ghall-finijiet tad-drittijiet ta' Registru tal-Qorti u kif ukoll ghad-drittijiet tad-difensuri tal-partijiet u dan peress li ma hemm l-ebda distinzjoni bejn l-**paragrafu 3 tat-Tariffa A u paragrafu 13 tat-Tariffa E.**

Illi jinghad illi fil-fatt **paragrafu 14 tat-Tariffa E ta' Skeda A** jipprovdi illi:-

"Meta dikjarazzjoni li jkun fiha decizjoni ta' xi punt ta' ligi jew ta' fatt, ikollha x'taqsam ma' valur determinat, jew determinabbli skont il-ligi jew mill-process, id-dritt relattivament ghal dik id-decizjoni jkun intaxxat skont il-paragrafu 13, fuq il-valur hekk stabilit."

Illi mbaghad **paragrafu 13** jipprovdi l-ammont illi ghandu jigi intaxxat fuq il-valur. **Paragrafu 14 tat-Tariffa E ta' l-Ewwel Skeda** jipprovdi *inoltre* illi l-likwidazzjoni tad-dritt dovut lill-avukat f'kawza li fiha tkun inghatat decizjoni dwar punt ta' dritt jew ta' fatt din ghandha tigi intaxxata *ad valorem* jekk kemm-il darba jkollha x'taqsam ma' valur determinat jew determinabbli. L-istess **regolament 3 tat-Tariffa A** jirreferi dritt li jigi ntaxxat fuq il-valur stabbilit jew fuq il-valur li jigi stabbilit skont il-ligi jew mill-att innifsu u ma hemm imkien l-ebda distinzjoni dwar il-valur tal-kawza ghandu tintuza sabiex jigi kkalkulat id-dritt registru u id-dritt ta' l-avukati u f'dan is-sens dak sottomess mir-Registratur tal-Qorti fl-affadivit (fol. 38) u x-xhieda tieghu huwa zbaljat – u t-taxxa originali mpunjata b'dawn il-proceduri ma uzatx l-istess metodu.

Illi ghalhekk in vista tal-premess din il-Qorti thoss illi t-taxxa ufficjali (fol. 5) tad-drittijiet u spejjez tal-kawza 921/91GCD fl-ismijiet **"Emanuel Ellul vs John Ellul et"** deciza fit-30 ta' Gunju 2006 saret korrettement u skont il-ligi.

Illi ghalhekk it-talbiet tar-rikorrenti qed jigu michuda.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi fil-waqt li tichad l-ewwel u t-tieni eccezjoni

tad-Direttur Generali tal-Qorti, u l-ewwel eccezzjoni ta’ Dr. Anthony Ellul, izda tilqa’ l-eccezzjoni l-ohra tal-istess intimati u l-eccezzjonijiet tal-intimati l-ohra kontenuti fir-risposti rispettivi taghhom, dejjem in kwantu l-istess huma konsistenti ma’ dak hawn deciz, **tichad it-talbiet tar-rikorrenti fir-rikors taghhom datat 13 ta’ Novembru 2006** *stante* li huma nfondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet hawn moghtija.

Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM------------------------------